

ฟ้าทะลายโจร

— ภูมิปัญญาไทย —

สู้ภัยโควิด-19

หากไม่อยากตายเพราะโควิด-19

ฟ้าทะลายโจร คือสมุนไพรที่คุณจะปฏิเสธยาก

ฟ้าทะลายโจร ภูมิปัญญาไทย สู้ภัยโควิด-19

นพ.เทวัญ ธานีรัตน์

นพ.เทวัญ ธานีรัตน์

ฟ้าทะลายโจร

— ภูมิปัญญาไทย —

สู้ภัยโควิด-19

ตัวอย่าง

บพ.เทวัญ ธาณิรัตน์

ฟ้าทะลายโจร ภูมิปัญญาไทย สู้ภัยโควิด-19

นพ.เทวัญ ธาณิรัตน์

ราคา 175 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

นพ.เทวัญ ธาณิรัตน์.

ฟ้าทะลายโจร ภูมิปัญญาไทย สู้ภัยโควิด-19. --กรุงเทพฯ : ต้นคิด, 2564.

160 หน้า.

1. ฟ้าทะลายโจร--การใช้รักษา. 2. สมุนไพร I. ชื่อเรื่อง.

615.321

ISBN 978-616-578-189-3

๑ได้รับอนุญาตจัดพิมพ์จากเจ้าของลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558 ห้ามลอกเลียนส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ มิเช่นนั้นจะถือว่าละเมิดลิขสิทธิ์และมีความผิดทางอาญา

ที่ปรึกษากฎหมาย : ชนินทรวิชัย สารักษ์ น.บ., นศ.ม.

บรรณาธิการอำนวยการ : จิภาวี เฉลิมชัยวัฒน์

บรรณาธิการบริหาร : เปี่ยมศักดิ์ คุณากรประทีป

ผู้เขียน : เทวัญ ธาณิรัตน์

บรรณาธิการ : วังไพร สีสังข์

กองบรรณาธิการ : มาริสา ไกรถาวร นิศานารถ ไชติมาภรณ์
พัทธิธรา เจริญหทัยรัตน์ มนต์รา อับสราเลิศศรีศรี

พิสูจน์อักษร : อรกานต์ ตั้งรัตน์โกศลสิน

ออกแบบปก : Graphic Room

ศิลปกรรม : Graphic Room

จัดพิมพ์โดย

ต้นคิด สำนักพิมพ์

ในเครือบริษัท เพชรประกาย จำกัด

81 ถนนเสรีไทย แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510

โทรศัพท์ 0 2540 5535 # 103 โทรสาร 0 2540 5568

Homepage : <http://www.phetpragay.com>

พิมพ์ที่

บริษัท พี เอ็น เค แอนด์ สกายพรีนตติ้งส์ จำกัด

5 ซอยมาเจริญ 1 แยก 1

แขวงหนองค้างพูก เขตหนองแขม กรุงเทพฯ 10160

จัดจำหน่ายโดย

บริษัท เพชรประกาย จำกัด

81 อาคารเพชรประกาย ถนนเสรีไทย แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510

โทรศัพท์ 0 2540 5535 # 103 โทรสาร 0 2540 5568

Homepage : <http://www.phetpragay.com>

คำนำสำนักพิมพ์

การระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างทั่วโลก สร้างความเสียหายให้กับชีวิต และทรัพย์สินอย่างมากมาย เกินที่ จะประมาณ

แม้ในประเทศไทยจะไม่ได้มีผู้เสียชีวิตหลักหมื่นหรือหลักแสนเหมือนกับต่างประเทศ ทว่าผลกระทบจากโควิด-19 ก็ทำให้เศรษฐกิจไทยแทบจะล้มทั้งยืน หลายธุรกิจต้องเลิกกิจการ จำนวนคนตกงานมากขึ้น ธุรกิจท่องเที่ยวหยุดชะงัก ความหวังเดียวที่เกือบทุกคนรอคอยคือ “วัคซีน”

ผมเองเชื่อว่า
คนไทยทุกคนจะได้รับวัคซีน
แต่กว่าจะได้ครบ
ก็คงไม่ต่างกับสภาวะจิตที่ว่า
“กว่าถั่วจะสุก งาก็ไหม้พอดี”

ตัวอย่าง

ช่วงเวลานี้ จึงเป็นช่วงเวลาที่เราต้องดูแลตนเองให้ดีที่สุด
ทั้งการกินอยู่ การใช้ชีวิต การทำงาน

แต่คุณผู้อ่านเชื่อไหมว่าเท่านั้นไม่พอ เพราะผู้เขียนคือ
นพ.เทวัญ ธาณิรัตน์ ผู้อำนวยการกองการแพทย์ทางเลือก ซึ่งเป็น
ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ได้บอกว่า บางครั้งการดูแลตนเองเป็นอย่างดี
คุณก็มีโอกาสที่จะติดโควิด-19 ได้ ฉะนั้นคุณผู้อ่านจึงควรรู้จักกับ
สมุนไพรไทยที่ชื่อ **ฟ้าทะลายโจร** เพราะสมุนไพรนี้จะช่วยยับยั้ง
มหันตภัยโควิด-19 ที่สำคัญฟ้าทะลายโจรคือ สมุนไพรที่ไม่ธรรมดา
และผ่านการวิจัยจากหลายประเทศ แต่กลับไม่ค่อยได้รับการ
ยอมรับนักในประเทศไทย

ตัวอย่าง

ด้วยเหตุผลเหล่านี้ จึงทำให้ นพ.เทวัญ ธาณิรัตน์ ได้รวบรวม
ข้อมูลเขียนหนังสือ “ฟ้าทะลายโจร ภูมิปัญญาไทยสู้ภัยโควิด-19”
เพื่อต้องการให้ความรู้ที่ถูกต้อง ในการใช้ฟ้าทะลายโจรเพื่อรักษา
โควิด-19

“ฟ้าทะลายโจร ภูมิปัญญาไทยสู้ภัยโควิด-19” จึงเป็น
หนังสือดีอีกเล่มหนึ่งที่คุณผู้อ่านไม่ควรพลาดอย่างยิ่ง

เปี่ยมศักดิ์ คุณากรประทีป
บรรณาธิการบริหาร

คำนำ

ใบยุคนี้คงไม่มีใครไม่รู้จักโควิด-19 และคงไม่ต้องอธิบายถึงความรุนแรงที่เกิดทั้งต่อสุขภาพของคุณและคนในครอบครัว หรือแม้กระทั่งคนรอบข้าง

เพื่อความปลอดภัยทั้งกับตนเองและครอบครัว จึงควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสใกล้ชิดผู้มีอาการป่วย รักษาระยะห่างอย่างน้อย 1 เมตร หลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณใบหน้า ตา จมูก และปาก โดยไม่ได้ล้างมือ และควรหมั่นล้างมือบ่อยๆ ด้วยน้ำสะอาด สบู่ หรือน้ำยาแอลกอฮอล์ล้างมือ หากมีอาการไข้ ไอ หายใจลำบาก ให้ไปพบแพทย์ทันที และแจ้งประวัติการเดินทางตามนโยบายของทางภาครัฐ

แม้ว่าตอนนี้จะมีวัคซีนขึ้นจากหลายๆ ค่ายเข้ามา แต่คุณจะไม่แน่ใจได้หรือว่า ระหว่างที่คุณรอคอยคุณจะสามารถปลอดภัยจากโควิด-19

...ระหว่างการรอคอยคุณจะไม่ถูกโควิด-19 เล่นงานปอดจน
หายใจเองแทบไม่ได้

...ระหว่างการรอคอยจะไม่มีการเล่นนัด

นี่คือสิ่งที่ผู้เขียนตระหนัก และคนไทยส่วนใหญ่ไม่ควรมอง
ข้ามอย่างเด็ดขาด

ในฐานะที่ผู้เขียนทำงานอยู่ในกรมการแพทย์แผนไทยและ
การแพทย์ทางเลือก ทำให้ผู้เขียนมองเห็นคุณค่าและประโยชน์
ของสมุนไพรตัวหนึ่งที่แทบจะไม่ต่างจากอัศวินขี่ม้าขาวในขณะนี้
นั่นคือ **“ฟ้าทะลายโจร”**

ในงานวิจัยและการทดลองใช้จริงพบว่า **สรรพคุณของ
ฟ้าทะลายโจรช่วยยับยั้งเชื้อโควิด-19 ลงสู่ปอดได้ถึง 80 - 90%**
รวมไปถึงประโยชน์ต่างๆ ของฟ้าทะลายโจรในการป้องกันโควิด-19
ที่ทุกคนจำเป็นต้องรู้

ผู้เขียนจึงได้เขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้นมาอย่างรวดเร็วเพื่อให้ทัน
ต่อการปกป้องคนไทยจากเชื้อโควิด-19 โดยได้รับความร่วมมือเป็น
อย่างดีจาก ผู้บริหารสำนักพิมพ์ต้นคิด และทีมบรรณาธิการสำนักพิมพ์
ต้นคิด ทำให้หนังสือเล่มนี้ออกสู่มือคุณผู้อ่านอย่างรวดเร็ว จึงขอ
ขอบคุณมา ณ ที่นี้

นพ.เทวัญ ธานีรัตน์

สารบัญ

บทที่ 1

ความเป็นมาของการแพทย์แผนไทย

และยาสมุนไพร

11

บทที่ 2

สมุนไพรในชีวิตประจำวัน

23

บทที่ 3

รู้จักยาสมุนไพร “ฟ้าทะลายโจร”

33

บทที่ 4

รู้จักกับโรคโควิด-19

49

บทที่ 5

ฟ้าทะลายโจรกับการรักษาโควิด-19 63

บทที่ 6

ฟ้าทะลายโจร New Normal
นางเอกประจำบ้าน 79

บทที่ 7

สมุนไพรแห่งอนาคต 101

บทที่ 8

วัคซีนโควิด-19 ความหวังที่จะเอาชนะ
โรคโควิด-19 133

| บทที่ 1 |

ความเป็นมาของ
การแพทย์แผนไทย
และยาสมุนไพร

ภูมิปัญญาด้านการแพทย์ แผนไทยเรานี้มีมานาน นับพันปีแล้ว หากจะกล่าว ไปแล้วเชื่อว่า น่าจะ มีมาตั้งแต่การก่อตั้ง อาณาจักรโบราณใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เนื่องจากภูมิศาสตร์ของ
ประเทศไทยอยู่ระหว่างสองมหา
อาณาจักรใหญ่คือ อินเดีย และจีน
ทำให้ได้รับการเผยแพร่ความรู้ ศิลปะ
วิทยาการต่างๆ มากมาย ผสมกับ
ที่ดินแดนแถบนี้เคยได้รับอิทธิพล
จากอาณาจักรขอม ซึ่งเป็นอาณาจักร
โบราณที่เคยปกครองในสุวรรณภูมิ

ทำให้การแพทย์ แผนโบราณ ได้รับการยอมรับมาก

จากการสืบค้นพบว่า ก่อนที่
อาณาจักรสุโขทัยจะรุ่งเรือง ดินแดน
แถบนี้เคยเป็นอาณาจักรขอม ปกครอง
โดยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 พบว่า ในยุคนั้น
มีการสร้างสถานพยาบาลเรียกว่า
“**อโรคยาศาลา**” มีหมอและพยาบาล
ประจำการ

ทั้งยังมีการชุดค้นพบแห่งบดยา
ตำราการรักษาโรคและตำรับยาสมุนไพร
ความรู้ในยุคนั้นล้วนมีที่มาจากคัมภีร์
อายุรเวทของอินเดีย

การก่่ายาสมุนไพรในคัมภีร์อายุรเวทของอินเดีย

ตัวอย่าง

หลังจากที่ได้มีการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย การแพทย์แผนโบราณได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ตั้งแต่สมัย **สุโขทัย กรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี และรัตนโกสินทร์**

หลักฐานในศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง ปรากฏว่า มีการปลูกพืชสมุนไพรบริเวณเขาสุรพยา หรือเขาหลวง (ปัจจุบันคือยอดเขาศรีรามาศ) ให้ชาวบ้านเข้าไปเก็บเกี่ยวเพื่อนำไปใช้ในการรักษาและบำรุงร่างกายในยามจำเป็น

เงาหลวง หรือยอดเขาศรีมาศในปัจจุบัน
ภาพจาก <https://baitoeisasiwimon.wordpress.com>

ตัวอย่าง

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา
สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
แห่งราชวงศ์ปราสาททอง
แม้ในยุคนั้น อยุธยาจะได้รับอิทธิพล
จากฝรั่งเศสตะวันตกที่เข้ามาค้าขาย
ในแผ่นดินอยุธยาและลพบุรี
การเข้ามาของเหล่าหมอสอนศาสนา
ที่ไม่ได้เข้ามาเพียงแค่ศาสนา
หากแต่นำวิทยาการใหม่ๆ
โดยเฉพาะการแพทย์แบบตะวันตก
เข้ามาเผยแพร่และทำการรักษา

ตำราพระโอสถพระนารายณ์
ภาพจาก กรมศิลปากร

สมเด็จพระนารายณ์มหาราชก็ยังทรงให้ความสำคัญกับแพทย์แผนไทย จึงมีรับสั่งให้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตำรายาโบราณเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การแพทย์ เรียกว่า **“ตำราพระโอสถพระนารายณ์”** และยังคงใช้สืบเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบัน

ในยุคต้นกรุงรัตนโกสินทร์
ภูมิปัญญาการแพทย์และยาสมุนไพรไทย
ก็ยังคงได้รับการส่งเสริมและสืบทอดมา
โดยรัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 3
ได้มีการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์ จัดตั้ง
“โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดโพธิ์”
เป็นโรงเรียนแพทย์แผนไทยแห่งแรก

ทั้งยังได้จารึกตำราแพทย์แผนไทยที่ผนังโบสถ์ กำแพงวิหาร
และเจดีย์ เพื่อมิให้องค์ความรู้ในสูญหาย

โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดโพธิ์

จนกระทั่งในสมัยรัชกาลที่ 5 การแพทย์แผนตะวันตกเจริญรุ่งเรืองและเผยแพร่เข้ามาในประเทศไทย จึงทำให้บทบาทของการแพทย์ไทยค่อยๆ ลดน้อยถอยลงไปบ้างตามกระแสของตะวันตก ทว่านั่นก็หาได้เพียงพอที่จะรักษาพยาบาลพลสกนิกรของพระองค์ที่อยู่ห่างไกล

การปรุงยาแผนโบราณ ในสมัยรัชกาลที่ 5 บริเวณหน้าโรงพยาบาลศิริราช
ภาพจาก หนังสือ ปกตินกคต 100 ปี การสาธารณสุขไทย

ด้วยเหตุนี้ในพื้นที่ชนบท
พื้นที่ห่างไกลอันทุรกันดาร
ก็ยังคงใช้ตำราแพทย์แผนไทย
ในเวลาเจ็บป่วย ไม่สบาย
หรือล้มหมอนนอนเสื่อ

ตัวอย่าง

ต่อมาในปี พ.ศ. 2520 องค์การอนามัยโลกได้ริเริ่ม
แผนส่งเสริมและพัฒนาการแพทย์ดั้งเดิม ทั้งยัง
สนับสนุนให้ประเทศต่างๆ ใช้ภูมิปัญญาการแพทย์
ดั้งเดิม รวมไปถึงยาจากสมุนไพรเป็นส่วนหนึ่งของ
งานสาธารณสุขมูลฐาน จึงทำให้การแพทย์และสมุนไพรไทย
ได้รับความนิยมกลับมามีบทบาทอีกครั้งหนึ่งในการดูแลสุขภาพ
ของประชาชน

**หลังจากนั้นมา
ในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติของไทย
รัฐบาลได้บรรจุวาระการส่งเสริมสุขภาพ
ด้วยการพัฒนาภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้าน
ให้อยู่ในระบบบริการสาธารณสุข
เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี**

ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลให้การแพทย์แผนไทยได้รับการพัฒนา
กลับมาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้สามารถบูรณาการกับระบบสาธารณสุข
และใช้ประโยชน์จากการแพทย์และยาสมุนไพรให้เป็นส่วนหนึ่งของ
มาตรการสร้างเสริมสุขภาพของคนไทย

ต่อไป
เราจะมารู้จักการใช้สมุนไพร
ในชีวิตประจำวัน
ของเรา

ขอขอบคุณข้อมูลจาก

เว็บไซต์กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

<https://www.dtam.moph.go.th/index.php/th/2012-05-10-07-31-12/history.html>

| บทที่ 2 |

สมุนไพร

ในชีวิตประจำวัน

ในชีวิตของคนไทย เชื่อว่า
ทุกคนรู้จักและคุ้นเคยกับ
คำว่า “สมุนไพร” เป็น
อย่างดี เพราะสมุนไพร
อยู่ในชีวิตประจำวันของ
คนไทยอย่างกลมกลืน
และเป็นธรรมชาติ

คราวนี้มาดูกันว่าในชีวิตประจำวัน เรามีการใช้สมุนไพรอย่างไรบ้าง? ตื่นเช้าขึ้นมา เราทำกิจวัตร อาบน้ำ ล้างหน้า สระผม แปรงฟัน เวลาแปรงฟันเราต้องใช้ยาสีฟัน รู้ไหมว่า ยาสีฟันที่ดีต้องมีส่วนผสมของกานพลูและสะระแหน่ เพื่อบำรุงเหงือกและฟัน